ВІСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

ПОДЯКА „РІДНОЇ ШКОЛИ“ ЗАМОРСКІЙ РІДНІ.

В шкільнім 1911-1912 році виїхав до Вьс, Дорогі Земляки, наш Делеґат п. Семен Демидчук з нашого припорученя. При нагоді віч на яких промовляв наш Делеґат дали Ви доказ любови до рідного краю тим, що склацали на фонд „Рідної Школи“ в Галичині свої тяжко запрацьовані доляри і центи. Ся Ваша жертва прийшла як раз в пору найкритичнійшого матеріяльного стану українського народа в Галичині і ми отверто признаємо, що лише Ви, Дорогі Земляки, уратували в минувшім році наші приватні школи.

Не маючи спромоги сей час по повороті п. Демидчука переглянути всі його записки й рахунки і вислухати його точного звіту, зробили ми се щойно тепер по шкільних вакаціях. Порівнавши його записки з нашими рахунковими книгами, оказуєть ся, що жертв в Америці зложено і прислано разом на суму 15087·67 дол. з того 5686,80 в Канаді, а 9,400·87 в Сполучених Державах, вчисляючи в те й підмогу Р. Н. Союза (Старого). Стипендий декларованих пп. Рудиком і Крайківським тут не вчислено. На дорогу п. Демидчука, видано з узбираних гроший 760 дол. — Частого отже гроша на „Рідну Школу“ зібрано 14327·67. дол.

Подаючи отсі рахунки до прилюдної відомости наших Земляків за океаном складаєм отсим рівночасно — не лише від себе але також в імени тих соток українських дітий, які побирали науку в ріжних школах — найглубшу і найсердечнійшу подяку.

Коли на становищи взаїмної помочи в потребі стають всі Українці, без згляду на кордони й океани, що їх розділяють, тоді спільними силами зможемо ми здійснити наш ідеал:

ВИЗВОЛЕНЄ ВІТЧИНИ.

Ся спільна ідея нехай присьвічує і нам і Вам Дорогі Земляки, в нашій спільній праці.

У Львові дня 10 жов. 1913.

Слідують підписи комітету „Рідної Школи“ у Львові.

В повисшій подяці — справозданю комітету „Рідної Школи“ в Галичині находимо ось які слова: „...Ми отверто признаємо, що лише Ви, Дорогі земляки, уратували в минувшім році наші приватні школи“. — Се сталось в минувшім році — а що буде сего року? Комітет „Рідної Школи“, щоби не навприкорятись не згадує нич що з „Рідною Школою“ буде в сім році, — — він не пише, що зі взгляду на елементарні нещастя які потерпіли наші брати в старім краю, сего року, приватні наші школи находять ся в ще більшій потребі, як року минувшого. І хотяй комітет „Рідної школи“ не говорить нич про сю потребу і небезпеку, яка грозить нашим приватним школам в браку фондів, американські і канадийські Українці повинні самі і в сім році прийти в поміч своїм заморським братам, повинні вислати свої лепти на підтримане приватних шкіл, в яких виховують ся руські діти, а тим самим сповнити свій народний обовязок.

Сербія боїть ся Австрії.

На ультіматум, яке Австрія вислала Сербії, жадаючи усуненя сербських військ з границь Альбанії та занехаяня против неї всяких военних кроків. Сербія згодила ся задосьтуучинити жаданю Австрії.

Згідно з своєю заявою, вицофала вже Сербія всі свої війська, які загнали ся в глубину Альбанії, усуваючи тим самим на якийсь час небезпеку нової війни.

Сю уступку для Австрії учинила Сербія на виразне жадане Росії, яка, як видно, не має тепер охоти затягати ся і ставати причиною заверухи в Европі, бо є заанґажована саме тепер на далекім. всході, іменно в Монґолії, де буде мусіла в короткім часі змірити ся з Хінами, а правдоподібно і з Японією.

Чому Австрія обороняє Альбанію.

Декому може й дивно виглядає, що пр. одна держава втручає ся в справи другої, боронять єї та не допускає до того, щоби якась друга захланна сусідка кривдила єї. Чи може роблять вони се з прихильности, аби не дати догичний нарід або державу скривдити? Воно на перший погляд, так виглядає, та в дійсности в такім обороняваню грає ролю свій власний інтерес та вироблюванє собі впливу...

Чому пр. Австрія обороняє перед Сербією Альбанію, і в обороні сеї послідної, готова навіть з Сербією провадити війну? Австрію з Альбанією не вяже ані ніяке „кумівство“, ані „побратимство“ і щож отже за причина, що Австрія так розпанає ся за нею?

Альбанія, се дуже богатий край, і се богацтво є власне причиною прихильности з одної а сварок з другої сторони. В Альбанії находять ся величезні поклади вугля, зеліза та всяких инших мінералів, однак темне і бідне населенє Альбанії не уміє і не може використовувати для себе сих природних богацтв, а через те сусіди старають ся сї богацтва використати для себе і сварять ся між собою, хто власне має бути тим, що має користати. Такими сусідами Альбанії є саме Австрія і Сербія. І одна і друга хотять здобути собі право робити бизнес в Альбанії, а через те, навіть кождої хвилі готові „почубитись“ хватити за оружєта наполи війни се право собі здобути.

В недавній сварці, Сербія, як слабша, не важилась сама ставити чоло Австрії, отже уступила та полишила їй право користувати ся торговлею та богацтвами Альбанії, а тим самим і збогачувати саму себе.

ДЕРЖАВНІ ДОВГИ в АВСТРІЇ.

Коли говорить ся про державні довги, то треба знати, що то є міліярд. Се є число яким в инших случаях звачайно не рахують. Але державні довги Австрії скоро не можва буде й почислити.

Один міліярд, се 1000 міліонів.

Один міліон, се 1000 разів 1000 корон.

Один міліярд є таким робом 1000 разів по 1000 разів по 1000 корон.

Австрія має тепер понад 9 міліярдів державних довгів або 9139 міліонів.

В послідних чотирох роках державні довги зросли о 910 міліонів, отже майже о 1 міліярд.

А міністер фінансів думає вже знов про те, як він знов може позичити. Молох militаризму голодний, його не можна наситити.

Міністер війни без огляду на згоду парляменту витрачує силу гроший. В послідних часах витрачено вже знов 600 міліонів на военні узброєня.

Але сього ще не досить. Ми потребуємо вже знов нових военних кораблів. Кораблї „Монарх“, „Відень“ і „Будапешт“, котрі коштували 30 міліонів, хоче передати управа маринарки на старе зелізо.

А замість того будуть збудовані чотири нові боєві кораблї небувалих розмірів, так звані „ібердредновти“, кождий з них коштувати ме 70 міліонів.

Військова управа хоче домагати ся 300 міліонів кор. на нові военні кораблї.

Міністер фінансів буде примушений знов позичити оден міліярд, коли він хоче лише на половину задовольнити Молоха. Він помпує з фінансового капіталу. А великі банки жидівські і християнські позичають міністрови гроші, вони „дозваляють“, щоб у них були зроблені державні довги, бо вони знають, що гроші повернуть ся з процентами. Фінансовий капітал дістає що дня від народів Австрії міліон корон як проценти і амортизацію.

Але дурний нарід не повинен сього помічати. Сї проценти оплачують ся з посередних податків. При кождім кавалку їжі, за кожду шклянку кави або пива платять завсїди податки і дають гроші на розвиток militаризму.

І урядові партії старають ся завсїгди закрутити можливо кріпше шрубу посередних податків. Після того, як вони побільшили ціну келїшка горівки о 2 сотики, вони хочуть оподаткувати і сїрники. Кожде пуделко мусить бути о 2 сотики дорозше; пакет з 10 пуделками, який тепер коштує 12—14 сотиків, коштувати ме 32—34 сотиків після того, як урядовий законопроєкт буде ухвалений.

Так витягнуть гроші на militаризм. Міністер тягне гроші з фінансового капіталу а нарід мусить давати гроші на проценти і амортизацію державних позичок через безконечні податки. І всї сї гроші прямують нарешті в ненаситну пащу молоха militаризму.

Сеї зими було витрачено один міліярд на надзвичайні потреби militаризму окрім половини міліярда на „звичайні видатки“ militаризму.

А знаєте ви, що се значить для бідної Австрії? Цїлий дохід обовязаних платити особистий податок виносить річно лише 5 міліярдів. Се цїла та квота, котру дістає цїлий нарід для задовольненя своїх найнеобхіднїйших потреб істнованя. Пята частина сих всїх доходів мусить бути витрачена, коли держава хоче оплатити горівкою свої нові видатки на militаризм.

Перед народом ховають правду, але вона виявить ся на сьвіт, що видушуванє гроший на militаризм може скінчити ся лише страшним державним банкротством.

Безпеченьство житя на Американських зелїзницях.

Перед розʼємчою комісією, яка недавно мала порішити спір між зарядами 42 східних зелїзниць і Союзом зелїзничої служби, виказав делеґат зелїзничої служби що 7 годин тратить на американських зелїзницях житє оден чоловік з зелїзничого персоналу, а що 9 мінут один зістає тїлесно ушкоджений. Комітет зелїзниць закинув неправдивість сих даних делеґат зелїзничої служби відчитав звіт міжстейтової торговельної комісії який звучить: „Рух на американських залїзницях веде ся без ніякого узглядненя безпеченьства житя і здоровля зелїзничої служби, а завелені зелїзничими урядами ощадности оплачує зелїзничий персонал своїм житєм і здоровлем.

ПЕРЕЧИТАЙТЕ УВАЖНО

У Львові виходить нова українська ґазета, з численними образками, п. н.:

„Добра Новина“

народна часопись, посьвячена ширеню просьвіти і науки та суспільним і господарським справам ДОБРА НОВИНА“ призначена для широких народних мас. Подає в найприступнійшій формі статї просьвітні, популярно-наукові, суспільні і господарські, вістки з біжучого політичного житя, важнїйші події з цїлого сьвіта, письма з краю і Америки, поради і поучення, образки, повістки, оповіданя, вірші, сьміхованки, загадки і т. и. ДОБРА НОВИНА“ виходить покищо два тижні, а опісля буде виходити кождого тижня. „ДОБРА НОВИНА“ коштує на цїлий рік: в Америці і в Канаді 1 доляра і 50 центів. Кождий передплатник „ДОБРОЇ НОВИНИ“ достає крім ґазети 4 книжки на рік (в тім календар). „ДОБРУ НОВИНУ“ повинні замовити собі всї товариства, кожда читальня і кождий, хто тільки вміє читати. Число на оказ посилаєть ся кождому даром, хто пришле свою докладну та виразну адресу. Гроші і письма для „ДОБ. НОВИНИ“ посилайте на таку адресу:

„Добра Новина“, у Львові, улиця Скшинського ч. 83 (Lemberg, Austria.)

П. И. АЛЄХНО.

Русько - Польський заклад фотоґрафічний, повозовий і погребовий. — Автомобілї для винайму, карити на весїля по $3.00. Заходїть в потребах до мене на адресу

376 Selkirk ave.

Телефон: St. John 1794.

Winnipeg, Man.

НАЙКРАСШУ МУЗИКУ ДАЄ

Красний Ґрамофон

Вишлїть лише $3.00 а решту як отримаєте — а вишлемо Вам красний сильний

Колумбія ґрамофон Б. З.

Б. З. се дуже гарна, добра і дешева машина, викінчена з маґоньового дерева гарно політерована, з сильною спружиною, добре будована, грає чисто голосно і гарно, труба гарно емалїйована. Величина машини 12 цалів квадрат. Цїна разом з 12 кусниками до граня і 700 голок лише $25.00

Колумбія Б. Н. великий ґрамофон грає три рекорди за одним накрученем з 12 кусниками до граня — лише $35.00

Даємо на 5 лїт ґаранцію і даємо 1000 голок та 12 найкрасших штук (6 подвійних плит) даром.

Катальоґ книжок і інструментів 170 сторін даром.

Ruska Knyharnia

850 MAIN St. Winnipeg, Man.

КУПУЙТЕ ШЕРИ

в Русьій Видавничій Спілцї

яка видає

руську тижневу часопись „КАНАДУ“

Інкорпорований капітал Руської Видавничої Спілки виносить $20.000.

Шери продають ся по $1.00 (одному долярови) один.

Кождий Русин повинен купути собі шер в нашій Спілцї і стати членом нашого видавництва та інтересуватись його розвоєм.

По всякі інформації пишіть на адрес:

„CANADA“

261 Fort Str. Winnipeg, Man.

Ширіть і передплачуйте часопись „КАНАДУ.“

Передплата виносить тільки $1.00 на рік.